

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 317/2021-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Luciou Lorenčíkovou, advokátkou, Murgašova 86/1, Poprad, proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 18 Co 41/2020-359 z 15. decembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 19. marca 2021 domáha vyslovenia porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 18 Co 41/2020-359 z 15. decembra 2020. Ústavnému súdu navrhuje nálezom vysloviť porušenie jeho označených práv namietaným uznesením krajského súdu, toto rozhodnutie zrušiť a vrátiť jeho vec krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať mu tiež náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Poprad (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 12 C 248/2013-332 zo 16. júla 2020 (ďalej len „prvostupňový rozsudok“) zrušil podielové spoluvlastníctvo žalobcu a sťažovateľa k špecifikovaným nehnuteľnostiam (pozemky registra C), tieto prikázal do výlučného vlastníctva sťažovateľa, sťažovateľ zaviazal uhradiť žalobcovi špecifikovanú sumu ako náhradu, pričom žalobcovi priznal proti sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a štátu proti stranám nárok na náhradu trov

v rozsahu 100 %, a to proti žalobcovi v rozsahu 50 % a proti sťažovateľovi v rozsahu 50 %. O odvolaní, ktoré proti výrokom rozsudku upravujúcim trov konania podal sťažovateľ, rozhodol krajský súd namietaným uznesením, ktorým rozsudok v časti napadnutých výrokov ako vecne správny potvrdil.

II. Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že je namietané uznesenie krajského súdu, resp. jeho odôvodnenie vágne, a to v otázke správnosti prvostupňového rozsudku o priznaní trov konania žalobcovi. Namietané uznesenie tak hodnotí ako arbitrárne a nepreskúmateľné. Argumentuje, že sa žalobca podanou žalobou domáhal zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva, kde navrhol reálne rozdelenie dotknutých pozemkov na novovytvorené parcely bez finančného vyporiadania strán. Podľa vyjadrenia sťažovateľa podaniu žaloby predchádzal návrh žalobcu na mimosúdne vyrovnanie, v ktorom sťažovateľovi navrhoval prikázanie nehnuteľnosti do svojho výlučného vlastníctva alebo reálne rozdelenie veci. Sťažovateľ dôvodí, že síce s navrhovaným riešením nesúhlasil, v odpovedi však žalobcovi ponúkol svoj pohľad na vec a navrhol možné spôsoby riešenia veci, žalobca však na tento jeho návrh nereagoval, čo podľa názoru sťažovateľa svedčí o neochote žalobcu riešiť vec mimosúdnou cestou. Ďalej argumentuje, že svojím správaním priebeh konania či procesný postup negatívne neovplyvnil, preto mu nemožno pričítať na ťarchu dĺžku trvania súdneho konania. Za dôležité považuje uviesť, že prvým rozhodnutím okresného súdu zo 4. júla 2018 (ktorým okresný súd zrušil podielové spoluvlastníctvo a dve parcely prikázal do výlučného vlastníctva každej zo strán s tým, že v prospech vlastníka novovytvorenej parcely – žalobcu zriadil na majetku sťažovateľa vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu a prejazdu), ktoré bolo následne zrušené odvolacím súdom, okresný súd náhradu trov konania žiadnej zo strán nepriznal. Sťažovateľ dodáva, že proti tomuto prvému rozhodnutiu okresného súdu odvolanie nepodal, odvolanie uplatnil žalobca. Je toho názoru, že namietaným uznesením krajského súdu v časti, v ktorej potvrdil odvolací súd výrok prvostupňového rozsudku, ktorým bol žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, došlo k porušeniu jedného z princípov právneho štátu, a to princípu predvídateľnosti rozhodnutí. Sťažovateľ nepredvídateľnosť rozhodnutia vidí v tom, že pokiaľ je braný do úvahy návrh žalobcu na mimosúdne vyriešenie veci zaslaný sťažovateľovi, tento nekorešponduje s následne podanou žalobou, ktorá navrhla iný spôsob vyporiadania, a v konečnom dôsledku rozhodnutie súdu o návrhu žalobcu je od spôsobu, ktorý žalobca v žalobe navrhol, diametrálne odlišné. Sťažovateľ na tomto mieste dodáva, že pritom skutkový stav, ktorý viedol všeobecný súd k jeho záveru (nemožnosť vjazdu do garáže zo strany sťažovateľa), bol stranám sporu známy už v čase mimosúdného rokovania, sťažovateľ naň poukazoval opakovane, napriek tomu žalobca navrhol taký spôsob vyporiadania, ktorý na túto skutkovú okolnosť nereflektoval. Za takýchto okolností je podľa sťažovateľa konštatovanie krajského súdu o úspechu žalobcu vo veci nepochopiteľné.

4. V postupe krajského súdu prezentovanom v namietanom uznesení vidí sťažovateľ porušenie svojich základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti sťažovateľa je tvrdenie o nedostatočnosti a „prekvapivosti“ odôvodnenie namietaného uznesenia krajského súdu, ktorým tento ako súd odvolací potvrdil vecnú správnosť výroku prvostupňového rozsudku okresného súdu o priznaní náhrady trov konania žalobcovi v rozsahu 100 %.

6. Ústavný súd nespochybňuje, že za určitých okolností možno k záveru o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť aj v súvislosti s námietkami sťažovateľov smerujúcimi proti časti rozhodnutia všeobecného súdu o náhrade trov súdneho konania. Vo všeobecnosti však platí, že rozhodnutie o náhrade trov konania nedosahuje spravidla samo osebe intenzitu predstavujúcu možnosť vyslovenia porušenia základných práv a slobôd bez ohľadu na to, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napadaného výroku o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011, II. ÚS 586/2020).

7. V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu prezentovanej v prechádzajúcom bode odôvodnenia tohto uznesenia sa tak ústavný súd pri posúdení namietaného uznesenia krajského súdu sústredil a svoju pozornosť zameril na posúdenie otázky, či záver tohto rozhodnutia krajského súdu nie je výsledkom excesívneho výkladu či aplikácie relevantnej právnej úpravy regulujúcej rozhodovanie o trovách konania.

8. Podľa § 251 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

9. Z obsahu odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu vyplýva, že sa v ňom krajský súd stotožnil s dôvodmi prvostupňového rozsudku okresného súdu. Všeobecné súdy poukázali v odôvodnení svojich rozhodnutí na § 255 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého sa v sporových konaniach ohľadom náhrady trov konania uplatňuje zásada úspechu, podľa ktorej sa strane, ktorá mala vo veci plný úspech, prizná náhrada trov proti neúspešnej strane, a tiež na ustanovenie § 257 CSP, ktoré umožňuje úspešnej strane výnimočne nepriznať náhradu trov, pokiaľ existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. V rámci interpretácie § 257 CSP konajúce súdy zdôraznili, že ide o ustanovenie zohľadňujúce výnimočné situácie, keď je súdu umožnené prihliadnúť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov, ktoré ustanovenie má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti a dosiahnutiu spravodlivosti medzi stranami sporu. Oba súdy konštatovali, že úspešnou stranou sporu je žalobca, pričom na strane sťažovateľa ako žalovaného podmienky osobitného zreteľa predpokladané § 257 CSP zistené neboli, čo vylučuje aplikáciu predmetného ustanovenia Civilného sporového poriadku v danej sporovej veci. Krajský súd v namietanom uznesení poukázal na to, že je nesporné, že to bol práve žalobca, ktorý sa ešte pred podaním žaloby opakovane domáhal mimosúdneho vyrovnania, pričom sťažovateľ s návrhmi žalobcu spokojný nebol, a teda svojím konaním neprispel k priamočiaremu vyriešeniu sporu. Napokon žalobca v prebiehajúcom konaní zmenou petitu v roku 2020 vyriešil vec tak, že táto je ku prospechu žalovaného s ohľadom na všetky okolnosti veci (situovanie rodinného domu sťažovateľa, záhrady a vstupu do podzemnej garáže). Aj okresný súd v prvostupňovom rozsudku dôvodil, že v podstate sám sťažovateľ už v rokoch 2001 až 2003 výstavbou rodinného domu si vynútil využívanie jednej z parciel bez toho, aby túto ešte predtým vlastnícky vysporiadal so svojím otcom, ktorý bol vlastníkom dotknutých pozemkov, ktoré sa po jeho smrti na základe dedičského konania stali podielovým spoluvlastníctvom oboch sporových strán. Okresný súd na tomto mieste zdôraznil, že neobstojí tvrdenie sťažovateľa, že k vyporiadaniu nedošlo iba z dôvodu úmrtia otca, a tiež poukázal na to, že sám sťažovateľ uzavrel so žalobcom dedičskú dohodu pojatú do osvedčenia o dedičstve, v ktorej deklaroval založenie podielového spoluvlastníctva k spornej parcele.

10. Ústavný súd konštatuje, že sa s odôvodnením namietaného uznesenia krajského súdu z hľadiska zmyslu a účelu právnej úpravy s prihliadnutím na okolnosti danej konkrétnej veci možno stotožniť. Podľa ustálenej judikatúry všeobecných súdov, ktorá pokrýva prípady rozhodovania o trovách konania vo veciach návrhov na zrušenie podielového spoluvlastníctva, v zásade platí, že predpokladom na priznanie nároku na náhradu trov konania žalobcovi v plnom rozsahu je situácia, keď konajúci súd návrhu vyhovie a spôsob vyporiadania určený súdnym rozhodnutím zodpovedá spôsobu, ktorý bol žalobcom navrhovaný. Na druhej strane je však nevyhnutné posudzovať každý prípad individuálne s prihliadnutím na celý priebeh konania a postup jednotlivých účastníkov, ako aj na to, do akej miery sú jednotliví účastníci dotknutí na svojich záujmoch vynesným rozsudkom. Ústavný súd je toho názoru, že krajský súd v odôvodnení namietaného uznesenia tieto individuálne okolnosti posudzovanej veci náležite zohľadnil a svoj právny záver, ktorým konštatoval plný úspech žalobcu v prejednávanej spore, podložil logickou argumentáciou. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje ako na relevantnú skutočnosť (na ktorú správne reflektovali aj oba konajúce súdy) na okolnosť, že spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva sporových strán v prvostupňovom rozsudku okresného súdu

síce nekopíruje pôvodný žalobcom formulovaný spôsob, avšak nemožno opomenúť ten zásadný moment, že nemožnosť vypořádania spôsobom, ktorý žalobca v podanej žalobe pôvodne navrhol, bola nespochybniteľne ustálená až na základe odborného posúdenia – znaleckým skúmaním, na základe výsledkov ktorého žalobca následne formuloval nový spôsob vypořádania, ktorému návrhu bolo napokon prvostupňovým rozsudkom okresného súdu vyhovené. Nemenej relevantnou je aj tá okolnosť, na ktorú upozornil aj krajský súd, že možnosť pôvodne žalobcom navrhovaného spôsobu vypořádania svojím konaním zmaril samotný sťažovateľ, ktorý realizoval stavbu svojho rodinného domu (konkrétne priestor vstupu do jeho garáže) takým spôsobom, ktorý si vyžaduje využitie parcely, ktorá bola jednou z vypořádavaných nehnuteľností, ku ktorej však sťažovateľ v čase výstavby svojho domu vlastníckym právom nedisponoval. Za uvedených okolností sa tak ústavnému súdu z hľadiska materiálnej ochrany ústavnosti právny záver okresného súdu potvrdený odvolacím rozhodnutím o priznaní náhrady trov konania v prospech žalobcu nejaví ako excesívny, a teda arbitrárny, porušujúci sťažovateľom v ústavnej sťažnosti označené práva.

11. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd vyhodnotil ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

12. Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u ě n í e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. júna 2021

Peter Molnár
predseda senátu